

В.А. Бойко

**ПОСІБНИК ДО ВИВЧЕННЯ КУРСУ
«СОЦІОЛОГІЯ РЕЛІГІЇ»**

2015

**Міністерство освіти і науки України
Дніпропетровський національний університет
імені Олеся Гончара**

В.А. Бойко

**ПОСІБНИК ДО ВИВЧЕННЯ КУРСУ
«СОЦІОЛОГІЯ РЕЛІГІЇ»**

**Дніпропетровськ
РВВ ДНУ
2015**

ББК 60.5
Б 77

Рецензенти:

канд. соціол. н., д-р. н. з держ. упр., проф. Н.А. Липовська
канд. соціол. н., доц. О.В. Ходус

Б 77 Бойко, В.А. Посібник до вивчення курсу «Соціологія релігії» [Текст] / В.А.Бойко. — Д.: РВВ ДНУ, 2015. — 24 с.

Наведено теми та зміст лекцій до вивчення курсу «Соціологія релігії», питання до семінарів та заліку. Уміщено списки рекомендованої літератури до кожної теми.

Для студентів ДНУ соціально-гуманітарних спеціальностей.

ВСТУП

Процеси притаманні сучасному українському суспільству призвели до релігійного «Ренесансу», які супроводжується збільшенням кількості релігійних організацій та ростом їх впливу на суспільні процеси. Проте, сьогодні релігійні цінності та практики існують поряд із світською культурою, що накладає певні обставини у функціонуванні релігійного інституту та призводить до його сутнісних змін. У цьому ракурсі соціологія релігії розширює кордони своєї проблемної площини.

Навчальний курс “Соціологія релігії” фокусує увагу студентів-соціологів на особливостях розвитку релігії як одного із соціальних інститутів суспільства та його взаємодії з іншими соціальними системами.

У курсі пропонується розглянути основні тенденції розвитку соціологічних підходів до вивчення релігії як соціокультурного феномену, розкрити структуру та функції релігії як соціального інституту, особливості інституціалізації та функціонування релігійних інститутів та організацій, зміст та різновиди релігійної поведінки, порівняти особливості становлення соціології релігії в Україні та країнах Заходу.

Особлива увага присвячена аналізу сучасної релігійної ситуації у світі та її значення для подальшого соціокультурного розвитку людської цивілізації. Порівняльна характеристика творчої спадщини суспільствознавців різних часів дасть змогу висвітлити основні наукові підходи до вивчення релігії та простежити їх вплив на формування сучасного соціологічного визначення її сутності.

Мета дисципліни — ознайомити з основними принципами, поняттями, методами, які використовуються для аналізу релігії як соціального явища.

Головними завданнями викладання курсу є:

- вивчення специфіки сучасних релігійних процесів, їх впливу на людську свідомість;
- дослідження особливостей взаємодії релігії з іншими соціальними інститутами;
- формування духовних цінностей людини та всього суспільства загалом;
- засвоєння базових положень соціального аналізу релігійних інституцій;
- характеристика головних концепцій у межах соціологічного вивчення релігії;
- засвоєння сучасних підходів вивчення соціальних фактів в сфері релігійного життя;
- виявлення можливостей та обмежень використання методів соціологічного аналізу щодо фактів соціальної реальності в сфері релігійного життя;
- опанування терміносистеми та особливостей реалізації пізнавальних програм у межах вивчення релігійних систем;
- організація і проведення конкретних досліджень проблем релігії з використанням соціологічних методів.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІОЛОГІЯ РЕЛІГІЇ»

Змістовний модуль I

Загальні особливості функціонування соціології релігії

Тема 1. 1. Соціологія релігії в системі соціологічного знання

Предмет соціології релігії: мета, завдання, сфера досліджень. Міждисциплінарність соціології релігії. Домінуючі соціологічні фокуси дослідження релігії. Проблема інтегрованості соціологічних теорій релігії в контексті соціально-філософського знання, вплив еволюціонізму та християнського креаціанізму на соціологічну думку. Складність та умовність соціологічних теорій релігії. Методи дослідження релігії. Релігія як предмет соціологічного аналізу.

Теми доповідей і рефератів

1. Значення соціології релігії для вирішення актуальних питань суспільного розвитку сучасної України.
2. Формування соціології релігії як одного із засобів соціалізації особистості.
3. Проблема інтегрованості соціологічних теорій релігії в контекст соціально-філософського знання.
4. Складність та умовність класифікації соціологічних теорій релігії.

Питання до семінару

1. Соціологія релігії як спеціальна соціологічна дисципліна.
2. Місце соціології релігії в системі соціально-гуманітарного знання.
3. Класифікація соціологічних теорій релігії.
4. Соціологічні методи дослідження релігії.

Завдання для самоконтролю

1. Визначте об'єкт і предметне поле соціології релігії.
2. Окресліть специфіку соціологічного фокусу дослідження релігійної проблематики.
3. Які погляди існують стосовно класифікацій соціологічних теорій релігії?
4. Доведіть евристичні можливості застосування кількісних і якісних методів для дослідження релігії.

Список рекомендованої літератури

Академічне релігієзнавство [Текст]: підручник / за ред А. М. Колодного — К.: Світ знань, 2000. — С. 17—51.

Бергер, П. Социальное конструирование реальности. Трактат по социологии знания [Текст] / П.Бергер, Т.Лукман. — М.: Медиум, 1995. — 323 с.

Бреская, О.Ю. Изучение религиозности: к необходимости интегрального подхода [Текст] / О.Ю. Бреская // Социально-гуманитарные знания. — 2011. — №12. — С. 77—87.

Ваторопин, А.С. Религиозный модернизм и постмодернизм [Текст] / А.С.Ваторопин // Социол. исслед. — 2001. — № 11. — С. 84—92.

Гараджа, В.И. Социология религии [Текст]: учеб. пособие для студентов и аспирантов гуманитарных специальностей / В.И. Гараджа. — М.: ИНФРА-М, 2005. — 348 с.

Ильясов, Ф.Н. Религиозное сознание и поведение [Текст] / Ф.Н.Ильясов // Социол. исслед. — 1987. — № 3. — С. 50—55.

Крывелев, А.И. Религия как общественное явление [Текст] / А.И.Крывелев // Религии мира. История и современность. Ежегодник. — М.: Наука, 1987. — С. 15—16.

Левада, Ю.А. Социальная природа религии [Текст] / Ю.А.Левада — М.: Наука, 1975. — 63 с.

МакГрат, А. Плюрализм: вызов современной христианской церкви [Текст] / А. МакГрат // Христианская культура. — 2002. — № 2. — С.8—20.

Мануйлова, Д.Е. Социальные функции религии [Текст] / Д.Е.Мануйлова — М.: Знание, 1975. — 64 с.

Панков, А. Проблема интерпретационных возможностей современной социологии религии [Текст] / А.Панков // Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології. Стратегії інтерпретації тексту: методи і межі їх застосування. — 2006. — Вип. 10. — 404 с.

Панков, А.А., Подшивалкина, В.И. Проблема воспроизводства религиозного сознания в посттоталитарном обществе [Текст] / А.А.Панков, В.И.Подшивалкина // Социол. исслед. — 1995. — № 11. — С. 99—103.

Паращевін, М.А. Інтегративна роль релігії: Історико-соціологічний нарис. [Текст] / М.А.Паращевін. — К.: Інститут соціології НАН України, 2004. — 154 с.

Сафронов, О.Р. Современные социологические теории религии в США и Европе / О.Р. Сафронов // Религиоведческие исследования. — 2009. — №1/2. — С.24 — 44.

Угринович, Д.М. Англо-американская социология религии (основные направления и профиль) [Текст] / Д.М.Угринович // Вопросы научного атеизма. — 1987. — Вып. 27. — С. 274—308.

Филатова О.Г.: Соціологія релігії [Текст]: конспект лекцій / О.Г.Филатова — СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2000. — 64с.

Филькина, А.В. Методология изучения современных религиозных феноменов: постановка проблемы [Текст] / А.В. Филькина // Вестник Томского государственного педагогического университета. — 2006. — №12. — С.111—115.

Тема 1.2. Виникнення та розвиток соціології релігії

Структурно-функціональний аналіз релігії в працях Е.Дюркгейма. Обґрунтування інтеграційної функції релігії та її ролі в консолідації суспільства. Значення примитивних релігійних вірувань для формування механічної солідарності в соціальних групах. Класичні соціологічні концепції релігії. Функціональний аналіз релігії М.Малиновського. Погляди Р.Мертон на релігію як один з соціальних інститутів. Погляди Т.Парсонса на релігію як соціальну систему.

Теми рефератів

1. Значення досліджень Г.Спенсера у розвитку соціології релігії.
2. Теорія “священного” та “світського” Е.Дюркгейма.
3. Методологічне значення поглядів П.Бергера та Т.Лукмана для соціології релігії.
4. Методологічне значення роботи Г.Зіммеля “Щодо соціології релігії”.
5. Релігієзнавча концепція М.Еліаде.
6. Релігієзнавча концепція Б.Малиновського.
7. Релігієзнавча концепція Е.Фромма.
8. Релігієзнавча концепція К.Юнга.
9. Релігієзнавча концепція М.Бубера.
10. Релігієзнавча концепція М.Вебера.
11. Релігієзнавчі концепції сучасних вітчизняних православних діячів.

Питання до семінару

1. Матеріалістична концепція релігії. Марксистська релігієзнавча концепція.
2. Об’єктивно- і суб’єктивно-ідеалістичні концепції релігії. Початок суб’єктивістської традиції.
3. Натуралістична концепція релігії.
4. Соціологічні концепції релігії.

Завдання для самоконтролю

1. Визначте сутність поняття “релігія” з погляду існуючих підходів.
2. Окресліть соціально-просторові межі релігійної сфери в суспільстві.
3. Які погляди існують на особливості стану релігії як соціального феномену?
4. Розкрийте зміст функцій релігії як соціального феномену.
5. У чому проявляється головна функція релігії як соціального феномену?
6. Які властивості релігії характеризують її похідні функції?
7. Проаналізуйте вплив зовнішніх факторів на стан релігії як соціального інституту.
8. Окресліть перспективні напрямки вивчення становища релігії на сучасному етапі.

Список рекомендованої літератури

Арон, Р. Етапи розвитку соціологічної думки [Текст] / Р.Арон. — К.: «Юніверс» 2004. — 688с. — Бібліогр.: С.117—127, 361—376, 541—562.

Бреская, О.Ю. Изучение религиозности: к необходимости интегрального подхода / О.Ю. Бреская // Социально-гуманитарные знания. — 2011. — №12. — С. 77—87.

Ваторопин, А.С. Религиозный модернизм и постмодернизм [Текст] / А.С.Ваторопин // Социол. исслед. — 2001. — № 11. — С. 84—92.

Вебер, М. Протестантская этика и дух капитализма [Текст]: избранные произведения / М. Вебер — М.: Прогресс, 1990. — С. 61—272.

Вебер, М. Протестантские секты и дух капитализма [Текст]: Избранные произведения / М.Вебер. — М.: Прогресс, 1990. — С. 273—306.

Вебер, М. Теория ступеней и направлений религиозного неприятия мира [Текст]: Избранные произведения / М. Вебер. — М.: Прогресс, 1990. — С. 307—344.

Гараджа, В.И. Социология религии [Текст]: учеб. пособие для студентов и аспирантов гуманитарных специальностей / В.И. Гараджа — М.: ИНФРА-М, 2005. — 348 с.

МакГрат, А. Плюрализм: вызов современной христианской церкви [Текст] / А.МакГрат // Христианская культура. — 2002. — № 2. — С. 8—20.

Панков, А. Проблема интерпретационных возможностей современной социологии религии [Текст] /А.Панков //Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології. Стратегії інтерпретації тексту: методи і межі їх застосування. — 2006. — Вип. 10. — 404 с.

Покровский, М.Е. Одиннадцать заповедей функционализма Роберта Мертона [Текст] / М.Е.Покровский // Социол. исслед. — 1992. — № 2. — С. 114 —117.

Религия и общество [Текст]: хрестоматия по социологии религии / Составители В.И. Гараджа, Е.Д.Руткевич. — М. Аспект Пресс. — 1996. — 776с.

Руткевич, Е.Д. Феноменологическая социология Бергера [Текст] / Е.Д.Руткевич // Социол. исслед. — 1989. — № 7. — С. 119—127.

Сафронов, О.Р. Современные социологические теории религии в США и Европе [Текст] / О.Р. Сафронов // Религиоведческие исследования. — 2009. — №1/2. — С.24—44.

Угринович, Д.М. Англо-американская социология религии (основные направления и профиль) [Текст] / Д.М.Угринович // Вопросы научного атеизма. — 1987. — Вып. 27. — С. 274—308.

Угринович, Д.М. Религия и общество. О некоторых тенденциях в современной буржуазной социологии религии [Текст] / Д.М.Угринович. — М.: Знание, 1971. — 64с.

Хоронжий, А.Г. Соціологія релігії [Текст]: навчальний посібник / А.Г.Хоронжий. — Л.: «Магнолія 2006», 2007. — 168 с.

Тема 1.3. Категоріально-методологічний вимір соціології релігії

Специфіка соціологічного тлумачення релігії. Структурні елементи релігії. Проблема дефінітивності. Головні дефініції релігії: сакральне і профанне,

трансцендентність, система цінностей, символ.

Матеріалістична концепція релігії. Марксистська релігієзнавча концепція. Конфліктологічний підхід до вивчення релігії. Погляди К.Маркса на роль релігії в суспільстві. Релігійна концепція З.Фройда. Релігія як чинник суспільних конфліктів. Релігія та динаміка суспільства. Релігії як чинника розвитку суспільства в соціології М. Вебера. Еволюційний підхід до вивчення релігії. Класифікація світових релігій за Р. Беллом.

Теми рефератів

1. Сутність і походження релігії.
2. Релігія як соціальне явище.
3. Взаємодія релігії та суспільства.
4. Рівні наукового аналізу релігії.
5. Релігія та релігійність.
6. Релігійність та поведінка.
7. Релігія як сфера духовної культури, її елементи та структура.
8. Функціональне наповнення релігії в житті суспільства.

Питання до семінару

1. Класифікація релігії: племінні культури, ранні національні релігії, пізні національні релігії, світові релігії, сучасні релігії.
2. Структура релігії.
3. Функції релігії в суспільстві.

Завдання для самоконтролю

1. Проаналізуйте проблему визначення релігії в соціологічному контексті.
2. Визначте соціологічні погляди на виникнення релігії.
3. Охарактеризуйте релігію як соціальне явище.
4. Визначте релігію як соціальний інститут.
5. Проаналізуйте релігію як символічну систему.
6. Визначте міф та ритуал як основні елементи релігії.
7. Здійсніть порівняльний аналіз магії та релігії.

Список рекомендованої літератури

Бреская, О.Ю. Изучение религиозности: к необходимости интегрального подхода / О.Ю. Бреская // Социально-гуманитарные знания. — 2011. — №12. — С.77—87.

Бурдьє, П. Разложение религиозного [Електронний ресурс]. — Режим доступа: <http://bourdieu.name/content/razlozhenie-religioznogo>. — Заголовок з екрана.

Гараджа, В.И. Социология религии [Текст]: учеб. пособие для студентов и аспирантов гуманитарных специальностей / В.И. Гараджа — М.: ИНФРА-М, 2005. — 348 с.

Кривелев, А.И. Религия как общественное явление [Текст] / А.И.Кривелев // Религии мира. История и современность. Ежегодник. — М.: Наука, 1987. — С. 15—16.

Левада, Ю.А. Социальная природа религии [Текст] / Ю.А.Левада. — М.: Наука, 1975. — 63 с.

Мануйлова, Д.Е. Социальные функции религии [Текст] / Д.Е.Мануйлова. — М.: Знание, 1975.— 64 с.

Маркова, Л.А. Философия из хаоса. Ж. Делёз и постмодернизм в философии, науке, религии[Текст] / Л.А. Маркова. — М.: «Канон+», 2004. — 356 с.

Религиоведение: социология и психология религии [Текст]: учебное пособие для вузов / С.И. Самыгин, В.Н. Нечипуренко, И.Н. Полонская. — Ростов-на-Дону: Феникс, 1996 . — 672 с.

Уорнер, У. Живые и мертвые. [Текст] / У.Уорнер. — М.: Университетская книга, 2000. — 671 с.

Филатова, О.Г.: Соціологія релігії [Текст]: конспект лекцій / О.Г.Филатова — СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2000. — 64с.

Элиаде, М. Аспекты мифа [Текст] / М.Элиаде. — М.: Академический Проспект, 2010. — 251 с.

Элиаде, М. Словарь религий, обрядов и верований [Текст] / М.Элиаде, И.Кулиано — С-Пб.: Рудомино, 1997. — 304с.

Тема 1.4. Релігія як символічна система

Міфологічне світосприйняття та особливості його прояву. Функція міфу в традиційному суспільстві. Проблема визначення релігії в соціологічному контексті. Соціологічні погляди на виникнення релігії. Релігія як соціальний феномен. Релігія як символічна система. Міф та ритуал як основні елементи релігії. Магія та релігія: порівняльний аналіз. Релігійний етос. Релігійна символізація в сучасному соціокультурному контексті.

Питання до семінару

1. Релігія як форма символічної поведінки.
2. Релігійний етос у межах європейського суспільства: особливості проявів.
3. Світоглядні функції концепції „сакрального” в сучасному суспільстві.

Завдання для самоконтролю

1. Окресліть маркери символічної поведінки.
2. Проаналізуйте проблему визначення етосу в соціологічному контексті.
3. Охарактеризуйте соціологічні погляди на складові етосу.
4. Проаналізуйте світоглядні функції етосу.
5. Розкрийте феномен народної релігійності.
6. Проведіть аналіз релігії як символічної системи.
7. Визначте рівні релігійних структур.

Список рекомендованої літератури

Ваторопин, А.С. Религиозный модернизм и постмодернизм [Текст] / А.С.Ваторопин // Социол. исслед. — 2001. — № 11. — С. 84—92.

Вебер, М. Теория ступеней и направлений религиозного неприятия мира [Текст]: избранные произведения / М.Вебер. — М.: Прогресс, 1990. — С. 307—344.

Гараджа, В.И. Социология религии [Текст]: учеб. пособие для студентов и аспирантов гуманитарных специальностей. / В.И. Гараджа — М.: ИНФРА-М, 2005. — 348 с.

Гуревич, А.Я. Средневековый мир: культура безмолвующего большинства [Текст] / А.Я.Гуревич. — М.: «Искусство», 1990. — 396 с.

Левада, Ю.А. Социальная природа религии [Текст] / Ю.А.Левада. — М.: Наука, 1975. — 63 с.

Мануйлова, Д.Е. Социальные функции религии [Текст] / Д.Е.Мануйлова. — М.: Знание, 1975.— 64 с.

Маркова, Л.А. Философия из хаоса. Ж. Делёз и постмодернизм в философии, науке, религии [Текст] / Л.А. Маркова. — М.: «Канон+», 2004. — 356 с.

Мечковская, Н.В. Язык и религия. Лекции по филологии и истории религий. [Текст] / Н.В. Мечковска. — М.: ФАИР. — 1998. — 352 с.

Религиоведение: социология и психология религии [Текст]: учебное пособие для вузов / С.И. Самыгин, В.Н. Нечипуренко, И.Н. Полонская. — Ростов-на-Дону: Феникс, 1996 . — 672 с. — М., 1997. — 580 с.

Угринович, Д.М. Англо-американская социология религии (основные направления и профиль) [Текст] / Д.М.Угринович // Вопросы научного атеизма. — 1987. — Вып. 27. — С. 274—308.

Уорнер, У. Живые и мертвые [Текст] / У.Уорнер. — М.: Университетская книга, 2000. — 671 с.

Фрейд, З. Будущее одной иллюзии [Текст] / З.Фрейд. // Сумерки богов. — М.: Политиздат, 1989. — С.94—142.

Фром, Э. Психоанализ и религия [Текст] / Э.Фром // Сумерки богов. — М.: Политиздат, 1989. — С.143—221.

Элиаде, М. Аспекты мифа [Текст] / М.Элиаде. — М.: «Академический Проспект», 2010. — 251 с.

Змістовний модуль II

Соціальні проблеми соціології релігії

Тема 2.1. Релігія як соціальний інститут

Релігія як соціальний інститут. Релігія як сфера духовної культури, її елементи і структура. Релігійна віра, релігійні організації та релігійна поведінка як

складові релігії. Функції релігії в житті суспільства. Трансформація функцій релігії в сучасному суспільстві. Типологія релігійних організацій. Механізми формування культу. Харизматична група, її структура. Дихотомія “церква” – “секта”. Деномінації та їх значення для розвитку неорелігій. Релігійна організація як форма соціальної організації. Структура релігійних організацій. Сучасні форми релігійних організацій.

Теми рефератів

1. Релігійні організації та їх типологія.
2. Порівняльний аналіз релігійних організацій та їх груп.
3. Структура релігійних організацій.

Питання до семінару

1. Типологія релігійних організацій.
2. Порівняльний аналіз форм релігійних угруповань.
3. Сучасні форми релігійних організацій.

Завдання для самоконтролю

1. Які саме особливості міфологічної свідомості мають найбільш потужний вплив на традиційне суспільство?
2. Визначте особливості змін релігійності за переходу до ранніх форм державності.
3. Які характерні риси міфологічної свідомості зберігаються до сучасного моменту?
4. Вкажіть особливості проявів релігійної свідомості в сфері повсякденності сучасного суспільства.
5. Перелічте структурні елементи релігії як соціальної системи та поясніть особливості існування цих елементів.
6. Які функції релігійності як стану суспільної думки ми можемо перерахувати?
7. Визначте інтегральні показники стану релігійності в сучасному суспільстві.

Список рекомендованої літератури

Антропов, В.В. Этика и религия в «безрелигиозном христианстве» Дитриха Бонхёффера [Текст] / В.В. Антропов // Вестник Московского университета. Серия 7: Философия. — 2005. — № 6. — С. 58—72.

Богданов, В.А. Новые религиозные движения: отклонения или норма? / В.А. Богданов, В.Т. Лисовский // Вестник СПбГУ. Серия 6: Философия, политология, социология, психология, право. — СПб, 1995. — С. 58—64.

Гараджа, В.И. Социология религии [Текст]: учеб. пособие для студентов и аспирантов гуманитарных специальностей / В.И. Гараджа. — М.: ИНФРА-М, 2005. — 348 с.

Здоровец, Я.И. Религиозные конфессии и секты [Текст] / Я.И. Здоровец, А.А. Мухин. — М.: ООО Алгоритм-книга, 2005. — 288 с.

Кривенко, Ю.В. Щодо співвідношення понять «церква» та «релігійна організація» [Текст] / Ю.В.Кривенко // Університетські наукові записки. — 2006. — № 2. — С. 130—132.

Мануйлова, Д.Е. Социальные функции религии [Текст] / Д.Е.Мануйлова — М.: Знание, 1975. — 64 с.

Миронович, Д. Религиозный капитал и религиозное участие в странах новой восточной Европы [Текст] / Д.В.Миронович, С.А.Сальникова, Е.Решетняк // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Соціологія. — 2013. — № 1 (4). — С. 16—27.

Религиоведение: социология и психология религии [Текст]: учебное пособие для вузов / С.И. Самыгин, В.Н. Нечипуренко, И.Н. Полонская. — Ростов-на-Дону: Феникс, 1996 . — 672 с.

Социология религии Р.Белла [Текст] // Американская социология сегодня. Проблемы, перспективы, методы. — М.: Прогресс, 1972. — С 265 — 281.

Тема 2.2. Секуляризація: сенс та форми реалізації

Секуляризація суспільства та свідомості. Значення науково-технічної революції для розвитку секуляризації. Секуляризація та модернізація: проблеми співвідношення. Секуляризація як соціальний процес: стадії розвитку. Соціологічні теорії секуляризації. Погляди Т.Парсонса на суспільні наслідки секуляризації. Секуляризація як наслідок модернізації релігії. Теорія секуляризації О'Ді. Прояви секуляризації в сучасному суспільстві.

Теми рефератів

1. Соціокультурні умови процесів секуляризації в суспільствах Старого порядку
2. Секуляризація та модернізація: взаємодії процесів.
3. Плюси та мінуси секуляризації з погляду соціологічних концепцій.
4. Прояви десекуляризації в сучасному суспільстві: загальна логіка розгортання.

Питання до семінару

1. Загальні уявлення про секуляризацію як соціальний процес.
2. Теорії секуляризації.
3. Прояви секуляризації в сучасному світі

Завдання для самоконтролю

1. Розкрийте соціальну природу, сутність та форми секуляризації.
2. Назвіть науково-методичні підходи до вивчення секуляризації як процесу.
3. Опишіть основні теоретичні схеми, що пояснюють наслідки секуляризації.
4. Охарактеризуйте сучасний стан секуляризації в суспільствах постіндустріалізму.

5. Визначте сутність та зміст десекуляризації як соціального процесу.
6. Проаналізуйте базові форми зміни повсякденної поведінки в умовах десекуляризації.
7. Вкажіть головні форми зміни поведінки людей за умов трансформаційних процесів у сфері релігійного життя?
8. Охарактеризуйте внутрішні фактори поведінки релігійних громад в умовах сучасного суспільства.
9. Опишіть основні форми проявів десекуляризації як процесу в сучасному українському суспільстві.

Список рекомендованої літератури

- Андреева, Л.А. Секулярное и религиозное в преобразованиях Петра I [Текст] / Л.А.Андреева // *Общественные науки и современность*. — 2006. — № 4 — С. 88—99.
- Антропов, В.В. Этика и религия в «безрелигиозном христианстве» Дитриха Бонхёффера [Текст] / В.В. Антропов. // *Вестник Московского университета. Серия 7: Философия*. — 2005. — № 6. — С. 58—72.
- Бачинин, В.А. Постмодернизм и христианство [Текст] / В.А.Бачинин // *Общественные науки и современность*. — 2007. — № 4. — С. 167—174.
- Бурдьё, П. Разложение религиозного [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://bourdieu.name/content/razlozhenie-religioznogo>. — Заголовок з екрана.
- Воторопин, А.С. Перспективы секуляризма и религии в эпоху постмодерна [Текст] / А.С.Воторопин, К.М.Ольховиков // *Общественные науки и современность*. — 2002. — № 2. — С. 136—145.
- Гараджа, В.И. Социология религии [Текст]: учеб. пособие для студентов и аспирантов гуманитарных специальностей / В.И. Гараджа — М.: ИНФРА-М, 2005. — 348 с.
- Ильясов, Ф.Н. Религиозное сознание и поведение [Текст] / Ф.Н.Ильясов // *Социол. исслед.* — 1987. — № 3. — С. 50—55.
- Кобецкий, В.Д. Социологическое изучение религиозности и атеизма [Текст] / В.Д.Кобецкий. — Л.: Изд-во ЛГУ, 1978. — 118 с.
- Кокс, Х. Мирской град: Секуляризация и урбанизация в геологическом аспекте [Текст] / Х.Кокс; пер. с англ. О.Боровой и К.Туровской — М.: Издательская фирма «Восточная литература» РАН, 1995. — 263 с.
- Кривелев, А.И. Религия как общественное явление [Текст] / А.И.Кривелев // *Религии мира. История и современность. Ежегодник*. — М.: Наука, 1987. — С. 15—16.
- Лексин, В.Н. Россия как светское государство: религиозные объединения в секулярном обществе. [Текст] / В.Лексин // *Мир России*. — 2009. — № 2. — С.141—171.
- Миронович, Д. Религиозный капитал и религиозное участие в странах новой восточной Европы [Текст] / Д.В.Миронович, С.А.Сальникова, Е.Решетняк //

Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Соціологія. — 2013. — № 1 (4). — С. 16—27.

Нельсон, Л.Д. Секуляризация и социальная интеграция в сопоставительном аспекте [Текст] / Л.Д. Нельсон // Социол. исслед. 1992. — № 7. — С. 111—125.

Разумовский, Д.А. Метаморфозы постмодернистской церкви в интерьере «ретро-духовности» [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.bogoslov.ru/text/277615.html>. — Заголовок з екрана.

Угринович, Д.М. Англо-американская социология религии (основные направления и профиль) [Текст] / Д.М.Угринович // Вопросы научного атеизма. — 1987. — Вып. 27. — С. 274—308.

Узланер, Д.А. Становление неоклассической модели секуляризации в западной социологии религии второй половины XX в. [Текст] / Д.Узланер // Социол. исслед. — 2008. — № 8. — С. 62—67.

Щипкова, Т. А. Секуляризация как проблемное поле западной христианской теологии XX века [Текст] / Т.Щипакова // Религиоведение. 2004. — № 2. — С. 80 — 93.

Тема 2.3. Релігійна поведінка та її прояви

Релігійна поведінка як одна із форм соціальної поведінки. Класифікація релігійної поведінки. Форми релігійної поведінки. Ритуал, поклоніння та їх історичні форми. Молитва як форма вербальних стосунків з трансцендентними силами. Комунітас та лімінальність як деструктурні соціальні процеси.

Теми рефератів

1. Ритуал та його структура.
2. Типи поклоніння та його історичні форми.
3. Молитва та її різновиди.
4. Сучасні міленаристські рухи.

Питання до семінару

1. Форми релігійної поведінки.
2. Значення релігійної поведінки в житті соціальних спільнот.
3. Сучасні форми релігійної поведінки.
4. Релігія та релігійність.
5. Релігійність та релігійна поведінка.

Завдання для самоконтролю

1. Визначте релігійну поведінку як форму соціальної поведінки.
2. Наведіть типологію релігійної поведінки.
3. Проаналізуйте особливості лімінальності та комунітасу як соціальних процесів.
4. Наведіть сучасні прояви релігійної поведінки.

Список рекомендованої літератури

Андреева, Л.А. Религиозность студенческой молодежи. Опыт сопоставления с религиозностью россиян / Л.А.Андреева, Л.К.Андреева // Социол. исслед. — 2010. — № 9. — С. 95—98.

Антропов, В.В. Этика и религия в «безрелигиозном христианстве» Дитриха Бонхёффера [Текст] / В.В. Антропов // Вестник Московского университета. Серия 7: Философия. — 2005. — № 6. — С. 58—72.

Бергер, П. Религиозный опыт и традиция [Текст]: хрестоматия по социологии религии / П. Бергер // Религия и общество; сост. В.И.Гараджа, Е.Д.Руткевич. — М.: Аспект Пресс, 1996. — С. 339—364.

Борунков, Ю.Ф. Структура религиозного сознания [Текст] / Ю.Ф.Борунков — М.: Мысль, 1976. — 176 с.

Вебер М. Теория ступеней и направлений религиозного неприятия мира [Текст]: избранные произведения / М.Вебер. — М.: Прогресс, 1990. — С. 307—344.

Гараджа, В.И. Социология религии [Текст]: учеб. пособие для студентов и аспирантов гуманитарных специальностей / В.И. Гараджа. — М.: ИНФРА-М, 2005. — 348 с.

Грусман, Я.В. Религиозность как механизмы поддержания социокультурной идентичности современного индивида [Текст] / Я.В.Грусман // Труды Санкт-Петербургского государственного университета культуры и искусств.— 2013. — Т. 199. — С.100—119.

Ильясов, Ф.Н. Религиозное сознание и поведение [Текст] / Ф.Н.Ильясов // Социол. исслед. — 1997. — № 3. — С. 50—55.

Каргина, И.Г. Новые религиозности: социологические рефлексии [Текст] / И.Г.Каргина // Вестник МГИМО-Университета. — 2012. — №2 (23). — С. 186—194.

Лебедев, С.Д. Парадоксы религиозности в мире «позднего модерна» / С.Д.Лебедев [Текст] // Социол. исслед. — 2010. — №12. — С.85—95.

Лебедев, С.Д. Религиозность: в поисках «рубикона» [Текст] / С.Д.Лебедев // Социологический журнал. — 2005. — №3. — С.153—168.

Левада, Ю.А. Социальная природа религии [Текст] / Ю.А.Левада. — М.: Наука, 1975. — 63 с.

Панков, А.А., Подшивалкина В.И. Проблема воспроизводства религиозного сознания в посттоталитарном обществе [Текст] / А.А.Панков // Социол. исслед. — 1995. — № 11. — С. 99—103.

Паращевін, М. Релігія та релігійність в Україні [Текст] / М.Паращевін / за ред.. М.Макеєва; попереднє слово О.Іващенко. — К.Інститут політики, Інститут соціології НАН України, 2009. — 68 с.

Разумовский, Д.А. Метаморфозы постмодернистской церкви в интерьере «ретро-духовности» [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.bogoslov.ru/text/277615.html>. — Заголовок з екрана.

Религиозность в Украине: характеристика современного состояния. [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.atheism.ru/archive/text/967.phtml>. — Заголовок з екрана.

Сальнікова, С.А. Вимірювання релігійності як об'єкт наукового аналізу [Текст] / С.А.Сальнікова // Сучасна релігійність: зміст, стан і тенденції. Наукове видання. — Луцьк: Волинська книга, 2007. — 132с.

Сальнікова, С.А. Ознаки релігійності як соціологічна проблема [Текст] / С.А.Сальнікова // Проблеми розвитку соціологічної теорії. Соціальна інтеграція та соціальні нерівності в контексті сучасних суспільних трансформацій. — К.: Видавництво «Київський університет», 2009. — С.497 — 505.

Хлопкова, О.В. Современные проблемы исследования религиозности /О.В.Хлопкова // Современные исследования социальных проблем (электронный научный журнал). — №9 (17) [Электронный ресурс]. — Режим доступа: www.sisp.nkras.ru. — Заголовок з екрана.

Змістовний модуль III

Релігія і суспільство: особливості взаємодії

Тема 3.1. Релігія та проблеми соціальної стратифікації

Релігія та сім'я. Трагування сімейних цінностей в різних релігійних напрямках. Погляди Т.Парсонса на сім'ю. Релігійні аспекти існування сім'ї в українському суспільстві. Співвідношення релігії та культури. Релігія та суспільна нерівність. Історичні форми релігійної нерівності. Релігійність як критерій стратифікації в суспільстві. Релігія як канал соціальної мобільності.

Теми рефератів

1. Релігія та сім'я: соціально-історичні аспекти взаємодії.
2. Порівняльний аналіз сімейних цінностей у різних релігійних напрямках.
3. Релігія та суспільна нерівність.
4. Релігія як канал соціальної мобільності.

Питання до семінару

1. Релігійність як критерій стратифікації в суспільстві.
2. Релігія і соціальна мобільність.
3. Взаємодія релігії та сім'ї на інституційному рівні.

Завдання для самоконтролю

1. Проаналізуйте релігійну обумовленність сімейних цінностей.
2. Здійсніть порівняльний аналіз тлумачення сім'ї в різних релігійних конфесіях.

3. Визначте базові аспекти релігійної стратифікаційної моделі.
4. Обґрунтуйте значення релігії в процесах соціальної мобільності.

Список рекомендованої літератури

Антропов, В.В. Этика и религия в «безрелигиозном христианстве» Дитриха Бонхёффера [Текст] / В.В. Антропов // Вестник Московского университета. Серия 7: Философия. — 2005. — № 6. — С. 58—72.

Бачинин, В. А. Постмодернизм и христианство [Текст] // Общественные науки и современность. 2007. — № 4. — С. 167—174.

Гараджа, В.И. Социология религии: [Текст] учеб. пособие для студентов и аспирантов гуманитарных специальностей / В.И. Гараджа — М.: ИНФРА-М, 2005. — 348 с.

Крывелев, А.И. Религия как общественное явление [Текст] / А.И.Крывелев // Религии мира. История и современность. Ежегодник. — М.: Наука, 1987. — С. 15—16.

Миронович, Д. Религиозный капитал и религиозное участие в странах новой восточной Европы [Текст] / Д.В.Миронович, С.А.Сальникова, Е.Решетняк // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Соціологія. - 2013. — № 1 (4). — С. 16—27.

Основы религиоведения [Текст]: учебное пособие для студентов высших учебных заведений / под общ. ред. М. Н. Яблокова. — М., 1995. — 180 с.

Разумовский, Д.А. Метаморфозы постмодернистской церкви в интерьере «ретро-духовности» [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.bogoslov.ru/text/277615.html>. — Заголовок з екрана.

Угринович, Д.М. Англо-американская социология религии (основные направления и профиль) [Текст] / Д.М.Угринович // Вопросы научного атеизма. — 1987. — Вып. 27. — С. 274—308.

Уорнер, У. Живые и мертвые [Текст] / У.Уорнер. — М.: Университетская книга, 2000. — 671 с.

Тема 3.2. Взаємодія релігії з політичною та економічними системами

Релігія та політична система. Генеза взаємодії релігії та політичної системи. Вплив релігії на формування держави. Релігія як чинник легітимації владних відносин у суспільстві. Особливості взаємодії християнства, ісламу та буддизму з політичною системою. Сучасний стан взаємодії релігії і держави. Особливості взаємодії релігії з політичними інститутами в сучасному українському суспільстві. Релігія як джерело політичних та соціальних конфліктів, а також трактування проблеми війни і миру в різних релігійних концепціях.

Релігія та економіка. Значення протестантських норм у формуванні капіталістичних відносин. Релігія як чинник формування економічної свідомості та поведінки соціальних суб'єктів. Сучасні прояви взаємодії релігії та економіки.

Теми рефератів

1. Влада як сакральна велич: від традиційності до сучасного стану речей.
2. Церква та політична боротьба в сучасному суспільстві: загальні особливості взаємодії.
3. Роль церкви в секуляризованому політичному просторі: досвід України.
4. Вплив протестантської етики на формування капіталістичних взаємовідносин
5. Релігія як чинник формування економічної свідомості та поведінки соціальних суб'єктів.

Питання до семінару

1. Роль релігії у встановленні політичних систем світу.
2. Взаємодія релігії з політичними інститутами у сучасному українському суспільстві
3. Релігійна обумовленість економічних процесів.

Завдання для самоконтролю

1. Визначте особливості взаємодії релігії і політичної системи в суспільствах різного типу.
2. Охарактеризуйте особливості взаємодії християнства, ісламу та буддизму з політичною системою.
3. Опишіть основні теоретичні схеми, що пояснюють форми взаємодії політики і релігії.
4. Охарактеризуйте сучасний стан взаємовідносин релігії і політики в індустріальних і постіндустріальних суспільствах.
5. Розкрийте особливості впливу протестантських норм на формування капіталістичних відносин?
6. Опишіть основні форми проявів взаємодії релігії та економіки.

Список рекомендованої літератури

Бачинин, В. А. Постмодернизм и христианство [Текст] // Общественные науки и современность. — 2007. — № 4. — С. 167.

Вебер, М, Протестантская этика и дух капитализма [Текст]: избранные произведения / М. Вебер. — М.: Прогресс, 1990. — С. 61—272.

Гараджа, В.И. Социология религии [Текст]: учеб. пособие для студентов и аспирантов гуманитарных специальностей / В.И. Гараджа — М.: ИНФРА-М, 2005. — 348 с.

Разумовский, Д.А. Метаморфозы постмодернистской церкви в интерьере «ретро-духовности» [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.bogoslov.ru/text/277615.html>. — Заголовок з екрана.

Угринович, Д.М. Англо-американская социология религии (основные направления и профиль) [Текст] / Д.М.Угринович // Вопросы научного атеизма. — 1987. — Вып. 27. — С. 274—308.

Филькина, А.В. Методология изучения современных религиозных феноменов: постановка проблемы [Текст] /Филькина А.В // Вестник Томского государственного педагогического университета. — 2006. — №12. — С.111—115.

Уорнер, У. Живые и мертвые [Текст] / У.Уорнер. — М.: Университетская книга, 2000. — 671 с.

Тема 3.3. Церква та суспільство в Україні

Нетрадиційна релігійність та Україна. Церква уніфікації. Рух Харе Крішна. Церква сайєнтології. Бахаїзм. Структура неорелігій та їх класифікація. Соціальні причини виникнення неорелігій. Вплив неорелігій на свідомість людини.

Теми рефератів

1. Соціокультурна контекстуальність релігійних процесів в Україні.
2. Проблема релігійних конфліктів в Україні.
3. Нетрадиційна релігійність та Україна.
4. Особливості закону про свободу совісті та релігійні організації.

Питання до семінару

1. Динаміка релігійної ситуації на сучасному етапі.
2. Особливості релігійної ситуації в Україні.
3. Соціальні тенденції подальшого розвитку релігії.

Завдання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність базових теорій, що пояснюють сучасний стан релігійної свідомості.
2. Опишіть структуру релігійного світогляду в сучасному українському суспільстві за Р.Беллом.
3. В чому полягає сутність теорії «персоналізованої релігійності». Наведіть приклади.
4. Визначте регіональні проблеми релігійності в Україні?
5. Охарактеризуйте течії нью-ейдж відносно теорії десекуляризації?
6. Поясніть, чому розвиток неорелігійних течій збігається з певними періодами соціокультурного напруження.
7. Порівняйте конфліктологічну та функціоналістську парадигми пояснення стану релігійності у суспільстві.
8. Які ознаки та умови призвели до виникнення «нової релігійності»?

Список рекомендованої літератури

Бачинин, В. А. Постмодернизм и христианство [Текст] //Общественные науки и современность. — 2007. — № 4. — С. 167—171.

Вебер, М. Протестантская этика и дух капитализма [Текст]: избранные произведения / М. Вебер. — М.: Прогресс, 1990. — С. 307 — 344.

Вебер, М. Протестантские секты и дух капитализма [Текст]: избранные произведения / М.Вебер. — М.: Прогресс, 1990. — С. 345 — 367.

Гараджа, В.И. Социология религии [Текст]: учеб. пособие для студентов и аспирантов гуманитарных специальностей / В.И. Гараджа — М.: ИНФРА-М, 2005. — 348 с.

Дудар, Н. Нові релігійні течії: український контекст [Текст]: огляд, документи, переклади / Н.Дудар, Л.Филипович. — К: Наукова думка, 2000. — 132с.

Колодний, А. Релігійна мережа України в її проблемах і перспективах [Текст] / А. Колодний // Історія релігій в Україні. Науковий щорічник. Книга 1. — Львів : Логос, 2008. — С.742—749.

Кривелев, А.И. Религия как общественное явление [Текст] / А.И.Крыльев // Религии мира. История и современность. Ежегодник. — М.: Наука, 1987. — С. 35—54.

Пашук, А. Українська церква і незалежність України [Текст]: монографія / А.Пашук. — Л.: Вид. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2003. — 364с.

Разумовский, Д.А. Метаморфозы постмодернистской церкви в интерьере «ретро-духовности» [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.bogoslov.ru/text/277615.html>. — Заголовок з екрана.

Результати загальнонаціонального соціологічного дослідження «Релігія та церква в сучасній Україні». Релігійно-інформаційна служба України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://risu.org.ua/ua/index/resources/sociology/33985/>. — Заголовок з екрана.

Рязанова, Л.С. Релігійне відродження в Україні: соціокультурний контекст. [Текст] / Л.С.Рязанова. — Київ: Видавництво «Біла криниця», 2004. — 210с.

Рязанова Л.С. Релігійні та нерелігійні громадяни України: спільне й відмінне в соціологічних вимірах [Текст] / Л.С.Рязанова // Українське суспільство 1994 — 2010. Моніторинг соціальних змін. — К.: ІС НАНУ, 2004. — С. 553—561.

ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ

1. Сучасна релігійна ситуація в українському суспільстві.
2. Релігійні конфлікти в українському суспільстві: соціальне підґрунтя і шляхи вирішення.
3. «Священе» та «світське» у фокусі соціологічного аналізу.
4. Методологічне значення поглядів П. Бергера та Т. Лукмана для соціології релігії.
5. Релігійна проблематика у спадщині англійської антропологічної школи (Е.Тайлор, Дж.Фрезер).
6. Релігійні організації в розбудові громадянського суспільства в Україні.
7. Особливості взаємодії соціального інституту релігії в соціальній системі суспільства.
8. Релігія як символічне впорядкування світу особистості в умовах сучасного суспільства.
9. Релігійні організації в сучасному українському суспільстві: соціологічний аналіз.
10. Секуляризаційність як характеристика сучасного суспільства.
11. Релігійність в сучасному суспільстві: якісні та кількісні характеристики.
12. Соціальний сенс сектанства крізь призму «девіантних значень».
13. Типи та структура неорелігій як форми соціальної опозиції та девіантної поведінки.
14. Нетрадиційна релігійність в Україні: проблеми формування національної самосвідомості.
15. Функції релігії та її роль в житті суспільства.

СПИСОК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Арон, Р. Етапи розвитку соціологічної думки [Текст] / Р.Арон. — К.: «Юніверс» 2004. — 688с.
- Гараджа, В.И. Социология религии [Текст]: учеб. пособие для студентов и аспирантов гуманитарных специальностей / В.И. Гараджа. — М.: ИНФРА-М, 2005. — 348 с.
- Паращевін, М.А. Інтегративна роль релігії: Історико-соціологічний нарис. [Текст] / М.А.Паращевін. — К. Інститут соціології НАН України, 2004. — 154 с.
- Религия и общество [Текст]: хрестоматия по социологии религии / Составители В.И. Гараджа, Е.Д.Руткевич. — М. Аспект Пресс. — 1996. — 776с.
- Религиоведение: социология и психология религии [Текст]: учебное пособие для вузов / С.И. Самыгин, В.Н. Нечипуренко, И.Н. Полонская. — Ростов-на-Дону: Феникс, 1996 . — 672 с.
- Филатова, О.Г. Соціологія релігії [Текст]: конспект лекцій / О.Г.Филатова — СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2000. — 64 с.
- Хоронжий, А.Г. Соціологія релігії [Текст]: навчальний посібник / А.Г.Хоронжий. — Л.: «Магнолія 2006», 2007. — 168 с.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛКУ

1. Об'єкт і предметна галузь соціології релігії.
2. Релігія як предмет соціологічного аналізу.
3. Методи дослідження релігії.
4. Матеріалістична концепція релігії. Марксистська релігієзнавча концепція.
5. Об'єктивно- і суб'єктивно-ідеалістичні концепції релігії.
6. Натуралістична концепція релігії.
7. Релігійна концепція З.Фрейда.
8. Соціологічні концепції релігії.
9. Класифікація релігії.
10. Визначення та структура релігії.
11. Функції релігії в суспільстві.
12. Міфологічне світосприйняття та особливості його прояву
13. Релігія як символічна система.
14. Міф та ритуал як основні елементи релігії.
15. Релігійний етос у межах європейського суспільства: особливості проявів.
16. Релігія як соціальний інститут.
17. Типологія релігійних організацій.
18. Порівняльний аналіз форм релігійних угруповань.
19. Сучасні форми релігійних організацій
20. Загальні уявлення про секуляризацію як соціальний процес.
21. Секуляризація як втрата «священного».
22. Секуляризація як заміна релігії наукою.
23. Секуляризація як еволюція релігії.
24. Прояви секуляризації в сучасному світі.
25. Форми релігійної поведінки.
26. Значення релігійної поведінки в житті соціальних спільнот.
27. Сучасні форми релігійної поведінки.
28. Релігія і релігійність.
29. Релігія та сім'я. Трактуювання в різних релігійних напрямках сімейних цінностей.
30. Релігія та суспільна нерівність.
31. Релігійність як критерій стратифікації в суспільстві.
32. Релігія та соціальна мобільність
33. Релігія як джерело політичних та соціальних конфліктів; трактування проблеми війни в миру у різних релігійних концепціях.
34. Релігія та політична система: генеза взаємодії.
35. Особливості взаємозв'язку релігії з політичними інститутами в сучасному українському суспільстві.
36. Релігія та економіка. Значення протестантських норм для формування капіталістичних відносин.
37. Сучасні прояви взаємодії релігії та економіки.
38. Динаміка релігійної ситуації на сучасному етапі.
39. Особливості релігійної ситуації в Україні.
40. Соціальні тенденції подальшого розвитку релігії.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Навчальна програма дисципліни «Соціологія релігії».....	4
Змістовний модуль I. Загальні особливості функціонування соціології релігії.....	4
Тема 1.1. Соціологія релігії в системі соціологічного знання.....	4
Тема 1.2. Виникнення та розвиток соціології релігії.....	6
Тема 1.3. Категоріально-методологічний вимір соціології релігії.....	7
Тема 1.4. Релігія як символічна система.....	9
Змістовний модуль II. Соціальні проблеми соціології релігії.....	10
Тема 2.1. Релігія як соціальний інститут.....	10
Тема 2.2. Секуляризація: сенс та форми реалізації.....	12
Тема 2.3. Релігійна поведінка та її прояви.....	14
Змістовний модуль III. Релігія і суспільство: особливості взаємодії.....	16
Тема 3.1. Релігія та проблеми соціальної стратифікації.....	17
Тема 3.2. Взаємодія релігії з політичною та економічною системами ...	17
Тема 3.3. Церква та суспільство в Україні.....	19
Теми курсових робіт.....	21
Список навчально-методичної літератури.....	21
Питання до заліку.....	22

Темплан 2015, поз 25

Навчальне видання

Вікторія Анатоліївна Бойко

**Посібник до вивчення курсу
«Соціологія релігії»**

Редактор К.І.Овчарова
Техредактор Т.І. Севост'янова
Коректор Т.І.Севост'янова

Підписано до друку 01.03.15. Формат 60 x 84 / 16. Папір друкарський. Друк плоский.
Ум. друк. арк. 1,4. Ум. фарбовідб. 1,4. Обл.-вид. арк..
Тираж 50 пр. Зам №

РВВ ДНУ, просп. Гагаріна, 72, м. Дніпропетровськ, 49010.
Друкарня «Ліра», пл.. Десантників, 1, м. Дніпропетровськ, 49038.
Свідоцтво про внесення до державного реєстру
серія ДП № 14 від 13.07.2000 р.